

CERCETĂRI PRIVIND DETERMINAREA ȘI ANALIZA EFICIENȚEI ECONOMICE A ACTIVITĂȚII DE PRODUSE ACCESORII

PETRESCU M., IVAN GH., SECELEANU I.

1. INTRODUCERE

Fondul forestier este o sursă permanentă de bunuri materiale, o adevărată „uzină” care, pe lângă materialul lemnos, mai produce o gamă variată de bunuri de altă natură decât lemnul. Aceste bunuri sînt cunoscute sub denumirea generală de „produse accesorii ale pădurii”, deși din multe puncte de vedere ele au aceeași importanță economică ca și produsele activității de bază ale silviculturii.

Silvicultorii, în calitatea lor de gospodari ai fondului forestier producător de astfel de bunuri, au sarcina să utilizeze acest mijloc de producție în asemenea mod încît realizarea tuturor acestor bunuri să se facă cu o eficiență maximă.

2. OBIECTUL CERCETĂRILOR

Multitudinea activităților de produse accesorii fac să existe o diversitate de moduri de realizare a lor. Astfel, pentru fiecare activitate sau grupă de activități există procedee tehnologice diferențiate, care generează cheltuieli de muncă vie și materializată diferite și, de asemenea, rezultate economice diverse.

Diferențierea din punctul de vedere al eforturilor și efectelor economice se face nu numai între produse sau grupe de produse, dar și în cadrul aceluiași produs, datorită condițiilor naturale și economice specifice în care își desfășoară activitatea fiecare unitate producătoare.

2.1. SCOPUL CERCETĂRILOR

Ținînd seama de aspectele de mai sus, precum și de necesitatea orientării activității de produse accesorii către obținerea de produse capabile să satisfacă cerințele de pe piața internă și externă cu un grad ridicat de rentabilitate, pentru unitățile producătoare, s-a simțit nevoia organizării unor cercetări, avînd ca scop principal următoarele:

— stabilirea nivelului de rentabilitate a principalelor produse accesorii ale pădurilor, corelat cu condițiile în care se obțin și cu cerințele actuale și de perspectivă;

— stabilirea aportului real al activității de produse accesorii ale pădurii la realizarea beneficiului și a producției nete a silviculturii.

2.2. ASPECTELE CERCETATE

În vederea realizării scopului propus s-au luat în considerare următoarele:

— analiza dezvoltării în perspectivă a activității de produse accesorii, corelat cu sarcinile care stau la baza dezvoltării silviculturii;

— volumul activității de produse accesorii, realizat în anii 1976—1978 de către inspectoratele silvice județene;

— analiza gradului de eficiență economică a produselor, prin intermediul următorilor indicatori: volumul producției-marfă; beneficiile sau pierderile; rata rentabilității; cheltuieli de producție la 1 000 lei producție marfă și indicele de îndeplinire a planului;

— modul în care inspectoratele silvice județene, ca unități producătoare de bunuri materiale, respectiv de produse accesorii, reușesc să obțină rezultate care să le permită nu numai acoperirea cheltuielilor generate de procesul de producție, dar și realizarea unor beneficii;

— cunoașterea locului ocupat de fiecare produs în cadrul activității, stabilit după ponderea pe care o deține în volumul producției marfă — exprimată în prețuri de producție și prețuri de cost — și după gradul de participare a respectivului produs la beneficiul total al activității silvice. Cercetările au fost axate pe o analiză aprofundată a activităților privind fructele de pădure din flora spontană, ciupercile, apicultura, răchita cultivată, aracii de vie și legume și împletiturile din răchită.

2.3. METODA DE LUCRU

Ca metodă de lucru s-a folosit cercetarea statistică și analiza economică constând în:

— cercetarea documentelor statistice și financiar contabile în care s-au înregistrat datele ce caracterizează activitățile, atât din punct de vedere fizic cât și valoric;

— extragerea, centralizarea, prelucrarea, analizarea și interpretarea acestor date.

2.4. LOCUL CERCETĂRILOR

Cercetările făcute au avut în vedere situații la nivelul republican, folosindu-se în acest sens datele existente la Departamentul silviculturii. Paralel cu aceasta unele aspecte mai importante au fost cercetate la zece inspectorate silvice județene: Bihor, Caraș-Severin, Gorj, Ialomița, Iași, Ilfov, Neamț, Suceava, Vaslui, Vâlcea.

3. REZULTATELE CERCETĂRILOR

3.1. ANALIZA DEZVOLTĂRII ÎN PERSPECTIVĂ A ACTIVITĂȚII DE PRODUSE ACCESORII

„Programul național pentru conservarea și dezvoltarea fondului forestier în perioada 1976—2010”, pentru perioada 1981—1985, prevede a se realiza comparativ cu perioada 1976—1980 următoarele creșteri (tabelul 1).

Producția unităților Departamentului silviculturii în perioada 1976—1980, comparativ cu prevederile pentru perioada 1981—1985

Nr. crt.	Produce	Preliminări 1976—1980		Prevederi 1981—1985			
		anual, % din total	în 1980 % din total	% față de perioada 1976—1980	anual % din total	Nivelul anului 1985	
						% din total	față de 1980
1	Masă lemnoasă	41,4*)	40,3	101,9	39,9	39,0	103
2	Puieți forestieri	5,8	5,4	99,8	5,4	5,5	108
3	Produse vânătoarești	2,0	2,3	123,2	2,4	2,4	113
4	Produse piscicole	0,6	0,9	159,0	0,9	1,0	124
5	Produse de răchită	5,9	6,6	124,9	6,9	7,1	114
6	Produse accesorii ale pădurii	27,9	29,2	110,6	29,1	29,5	107
7	Produse apicole	1,9	2,1	112,3	2,1	2,1	106
8	Alte valorificări	14,5	13,4	97,1	13,3	13,4	106
	Total	100	100	105,9	100	100	105,8

*) Valoarea aferentă masei lemnoase s-a calculat în raport cu taxa forestieră de 22 lei/m³. Această taxă a fost majorată prin Decret prezidențial nr. 222/31 aug. 1978, la 44,80 lei/m³. După noile taxe, valoarea producției va crește cu cca 400 mil. lei/an

Din analiza acestor date se desprind următoarele aspecte:

— față de perioada 1976—1980, în perioada 1981—1985, va crește gradul de participare a produselor vânătoarești, piscicole, de răchită, accesorii ale pădurii și apicole la producția totală a unităților silvice;

— nivelul producției unităților silvice, în anul 1985, va fi de 105,8% față de cel al anului 1980. Pe categorii de produse, acesta va fi de 114% la răchită, 107% la produsele accesorii și 106% la produsele apicole și alte valorificări;

— în perioada 1981—1985, paralel cu majorarea cantităților de produse accesorii recoltate se va trece și la valorificarea superioară (pe cale industrială) a acestora, cu precizarea că la zmeură, afine și mere, care sînt fructele de pădure cele mai solicitate și mai valoroase, nu se prevăd creșteri în perioada 1981—1985. Aceasta fiind justificată atît de restrîngerea terenurilor necesare (parchete tăiate ras, golurile din păduri etc.) cît și datorită faptului că culturile de zmeură și coacăz au de suferit de pe urma gerurilor și a secetei. În schimb se prevede majorarea producției de ciuperci comestibile cu 128%, la răchită 124,9% și la miere cu 112,3%.

3.2. ANALIZA DINAMICII ACTIVITĂȚII DE PRODUSE ACCESORII

În ceea ce privește dinamica activității de produse accesorii în perioada 1976—1980, exprimată prin principalii indicatori economici, au rezultat datele prezentate în tabelul 2.

— Volumul producției marfă exprimată în prețuri de producție a crescut de la an la an. Aceasta se datorește, pe de o parte creșterii calității produselor

Dinamica principalelor indicatori ce caracterizează activitatea
de produse accesorii

Nr. crt.	Denumirea indicatorilor	1976		1977		1978	
		realizat față de plan, %	an de bază, %	realizat		realizat	
				față de plan, %	față de bază, %	față de plan, %	față de bază, %
1	Volumul producției marfă în prețuri de producție	106	100	124	109	109	132
2	Volumul producției marfă în prețuri de de cost	99	100	122	105	103	131
3	Beneficiu	171	100	135	131	155	177
4	Rata rentabilității	172	100	110	125	151	135
5	Cheltuieli de producție la 1 000 lei producție marfă	94	100	98	97	94	95

realizate și odată cu aceasta și a prețurilor de vânzare, iar pe de altă parte creșterilor atât din punct de vedere cantitativ cât și sub aspectul diversificării sortimentelor realizate.

— Volumul producției marfă, exprimat în prețuri de cost, a înregistrat de asemenea o creștere, însă mai mică, comparativ cu cea exprimată în prețuri de producție, realizându-se astfel efecte economice cu eforturi mai mici.

— Nivelul beneficiului, față de 1976 a fost de 131% în 1977 și de 177% în 1978.

— Rata rentabilității a înregistrat de asemenea creșteri de la 16,5% în 1976, la 20,7% în 1977 și la 22,3% în 1978.

— Cheltuielile de producție la 1 000 lei producție marfă au înregistrat în 1978 o scădere de 5%. Dacă în 1976 pentru realizarea a 1 000 lei producție marfă s-au cheltuit 858 lei, în 1977 s-au cheltuit 829, iar în 1978 numai 818 lei.

Analiza dinamicii activității de produse accesorii a mai scos în evidență faptul că a existat un mod diferit de realizare a prevederilor de plan determinat în special de factorii obiectivi și subiectivi care au influențat, într-un sens sau altul, rezultatele.

Aceasta a permis a se evidenția produsele la care în procesul de producție au existat greutăți, ori unele influențe negative sau pozitive a factorilor naturali, precum și a acțiunilor conștiente întreprinse pentru reducerea influențelor negative și obținerea unor rezultate constant pozitive.

De exemplu, în cazul activității de recoltare a fructelor de pădure și a ciupercilor comestibile, se constată o variație foarte mare a volumului achizițiilor, cu o tendință generală de scădere a cantităților achiziționate de la un an la altul. Această situație s-a datorat reducerii suprafețelor rămase neîmpădurite, realizarea în timp scurt a stării de masiv, prin folosirea unor puiți

de talie mare și viguroși, precum și a lucrărilor de descopleșire. Alt factor care a generat reducerea cantitativă de fructe achiziționate a fost și reducerea progresivă a forței de muncă din silvicultură, concomitent cu greutatea de deplasare și cu metodele de recoltare aplicate în unele situații ca de exemplu:

— recoltarea tuturilor fructelor mari și lăsarea pe tufe numai a celor mici, degenerate, care au dus la obținerea de descendenți inferiori calitativ. La fel de contraindicată a fost și recoltarea afinelor cu pieptănul care, concomitent cu fructele coapte, smulge și pe cele în curs de maturare și cauzează rupearea tufelor;

— recoltarea tuturilor ciupercilor dintr-o vatră și prin această practică ducând la distrugerea surselor de spori și la compromiterea regenerării.

Aceste deficiențe puteau fi evitate prin instruirea și supravegherea atentă a culegătorilor de către personalul silvic, direct răspunzător de aceste activități.

Pentru stabilirea prognozei volumului producției de fructe de pădure s-a cercetat situația realizărilor obținute în intervalul 1976—1978 (tabelul 3).

Tabelul 3

Dinamica volumului producției de fructe de pădure în procent față de 1966

Anul	Realizat	Estimat	Anul	Realizat	Estimat
1966	100,00	100,00	1976	83,45	74,22
1967	97,60	91,74	1977	79,71	73,41
1968	105,53	87,22	1978	72,19	72,68
1969	82,21	84,15	1979	—	72,01
1970	92,67	81,86	1980	—	71,40
1971	103,83	80,02	1981	—	70,81
1972	77,09	78,52	1982	—	70,31
1973	76,51	77,20	1983	—	69,78
1974	84,53	76,06	1984	—	69,34
1975	79,41	75,08	1985	—	68,89

Din analiza datelor centralizate în tabelul 3, rezultă că volumul producției prezintă o mare variabilitate, datorită interacțiunii unei multitudini de factori naturali și social-economici. Tendința de scădere a volumului producției a fost stabilită cu ajutorul unei ecuații de regresie curbiliniilor de forma (fig. 1):

$$y = ax^b, \quad (1)$$

în care:

y = reprezintă volumul producției de fructe de pădure;

x = anii din perioada analizată.

Coefficienții ecuației (1) au fost stabiliți prin metoda celor mai mici pătrate, după ce în prealabil ecuația a fost liniarizată după cum urmează:

$$\lg y = \lg a + b \lg x, \quad (2)$$

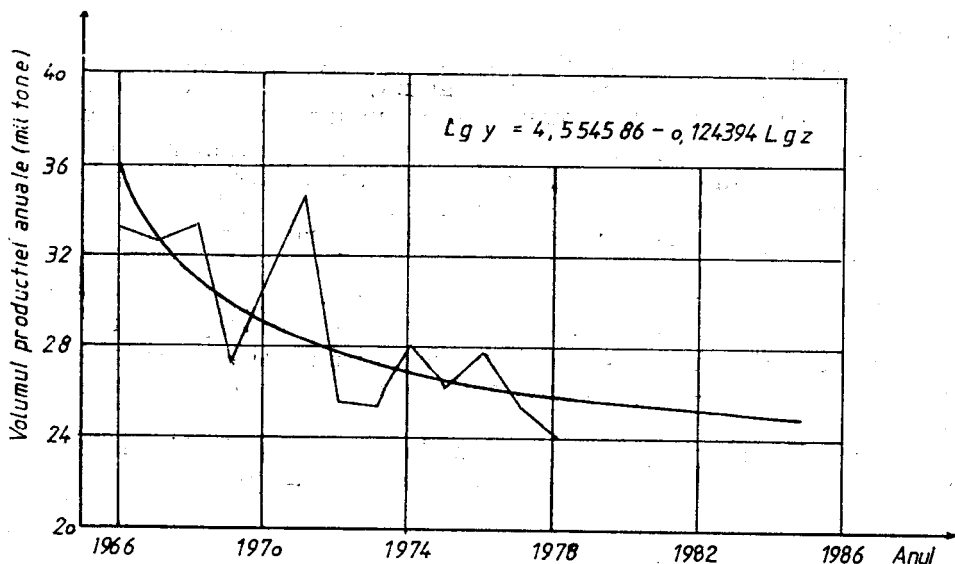

Fig. 1 — Dinamica achizițiilor de fructe pe perioada 1966—1978

Valorile coeficienților ($a = 4,554386$; $b = 0,124394$) au permis stabilirea volumului producției de fructe de pădure în intervalul 1966—1978.

Utilizarea acestei ecuații de regresie descrescătoare este satisfăcătoare deoarece în acest interval cei doi factori determinanți amintiți mai sus (mărirea suprafețelor de pădure tăiate ras și forța de muncă disponibilă), vor avea în continuare aceeași dinamică descrescătoare.

Valorile prognozate în acest interval indică o ușoară scădere a volumului producției de fructe de pădure (tabelul 3 coloana 6).

Această scădere se datorează în principal unor greșeli de gospodărire care se pot elimina prin schimbarea orientării activității de produse accesorii, în sensul creării de culturi intensive, amplasate în condiții corespunzătoare exigențelor ecologice, capabile să producă cantități importante de fructe de pădure.

3.3. GRADUL DE PARTICIPARE AL ACTIVITĂȚILOR DE PRODUSE ACCESORII LA EFICIENȚA ÎNTREGII PRODUCȚII SILVICE

Activitatea de produse accesorii deține o pondere foarte mare în totalul producției silvice, fapt reflectat de creșterea acestei activități de la 23% în 1976, la peste 40% în 1978, în prețuri de producție și de la 29% la 35% în preț de cost.

Influența pe care au avut-o aceste activități în anii 1976—1978, asupra producției marfă exprimată în prețuri de producție și de cost, adică asupra volumului veniturilor și a volumului cheltuielilor se prezintă în tabelul 4.

Datele înscrise în tabelul 4 arată care a fost ponderea medie a produselor accesorii în anii 1976—1978; în valoarea producției silvice totale.

Ponderea activităților accesorii în totalul activității silvice

Activități	Producția marfă exprimată în :					
	prețuri de producție			prețuri de cost		
	1976	1977	1978	1976	1977	1978
Totalul activității silvice	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
din care:						
— răchitărie	3,1	4,9	5,4	2,8	4,2	4,9
— apicultură	1,5	1,5	1,4	1,7	1,9	1,9
— fructe și ciuperci	15,5	19,8	17,9	15,1	17,3	15,9
— alte produse și acțiuni (pomi de iarnă, araci etc.)	13,2	19,6	16,4	9,9	14,2	12,4

Comparând aceste date după ponderea produselor accesorii în producția totală a inspectoratelor silvice, a rezultat :

Grupe de procente	21—25	26—30	31—35	36—40	41—45	46—50	51—55	56—60	peste 60%
Numărul de inspectorate	4	2	8	9	7	4	1	—	4

O pondere sub 25% a avut un număr de 4 inspectorate, în timp ce în 28 de inspectorate această pondere a fost cuprinsă între 30% și 50%, iar în 5 inspectorate ponderea produselor accesorii în totalul activității a fost de peste 50%.

3.4. STRUCTURA CHELTUIELILOR DE PRODUCȚIE A PRINCIPALELOR ACTIVITĂȚI DE PRODUSE ACCESORII

Pentru a se stabili categoriile de cheltuieli ce pot fi reduse și prin ce mijloace, s-au analizat structura cheltuielilor și ponderea lor în totalul cheltuielilor.

În tabelul 5 se prezintă structura cheltuielilor la activitățile cu ponderea cea mai mare în activitatea de produse accesorii.

3.4.1. Activitatea producerii și recoltării nuielelor de răchită

a) **Cheltuielile materiale.** Ponderea acestora a fost în general de numai 17,1%, iar în cadrul lor pe locul 1 s-au situat cheltuielile cu materialele directe, urmate de cele privind amortizarea mijloacelor de producție (a răchităriilor) și pe locul trei cheltuielile de transport. Referitor la cheltuielile de amortizare trebuie ținut seama de faptul că, principalul mijloc de producție

este răchităria. Dacă acest mijloc nu este îngrijit, el nu mai poate produce toată perioada normată (10 ani), ceea ce duce la scoaterea lui din producție, înainte de termen și ca urmare fondul de producție se micșorează, iar cheltuielile de producție cresc cu contravaloarea mijlocului fix rămas neamortizat. De asemenea, referitor la cheltuielile necesare efectuării transporturilor, pentru a se obține o reducere a acestora, se impune ca la nivelul fiecărei unități să se facă o raționalizare a lor pe toată perioada de recoltare.

b) **Elementele producției nete.** Cea mai ridicată pondere, în cadrul producției nete o reprezintă cheltuieli cu retribuțiile directe, 54,6%, urmează C.A.S. 8,2%, cheltuieli de cercetare și introducerea tehnicii noi cu 2,2% și deplasări cu 0,6%. Având în vedere procentul mare al cheltuielilor de retribuție, rezultă că este necesar a se acționa asupra factorilor de creștere a productivității muncii și anume:

- sporirea randamentului — răchităriilor;
- mecanizarea lucrărilor de prelucrare a solului și recoltarea răchitei;
- folosirea substanțelor chimice (îngrișăminte, insectofungicide, erbicide, amendamente);
- extinderea și utilizarea rațională a irigațiilor;
- îmbunătățirea pregătirii profesionale a cadrelor (prin cursuri de perfecționare, schimburi de experiențe etc.).

Intensificarea măsurilor de creștere a productivității muncii se impune cu atât mai mult cu cât și în viitor va crește retribuția oamenilor muncii din toate sectoarele, inclusiv din sectorul silvic.

c) **Cheltuielile indirecte.** Această categorie de cheltuieli deține un procent ridicat, apropiat de cel al cheltuielilor materiale, cu precizarea că pe parcursul celor trei ani a înregistrat o tendință de scădere continuă.

3.4.2. Activitatea de produse apicole

În cazul produselor apicole a fost greu de departajat cheltuielile făcute cu un produs sau altul, de aceea structura cheltuielilor la această activitate s-a analizat după rezultatele globale ale activității apicole, reieșind:

a) **Cheltuielile materiale.** Aceste cheltuieli dețin o pondere de 43,3%, iar în cadrul lor predomină cele făcute cu procurarea de biostimulatori, precum și cele ocazionate cu transportul produselor:

— creșterea cheltuielilor cu biostimulatori s-a datorat faptului că prețurile acestora s-au majorat cu 37% (de la 4,15 lei/kg la 5,67 lei/kg). Această creștere a fost favorizată și de faptul că albinele au avut nevoie de cantități mai mari de biostimulatori în această perioadă, caracterizată prin condiții naturale mai puțin prielnice, realizându-se cantități de produse apicole mai mici cu cheltuieli mari care nu s-au acoperit cu veniturile realizate;

— cheltuielile de transport s-au majorat cu 45%, întrucât în această perioadă întreprinderile de transport au anulat clauza care asigură reducerea cu 50% a transportului pentru stupi și în același timp s-au majorat și tarifele de transport. Deși valoarea transporturilor reprezintă în medie 8,5% din totalul cheltuielilor, ele sînt totuși mari dacă se ține seama de perioada scurtă în care se execută această operație, ceea ce arată că în scopul reducerii acestor cheltuieli, va trebui să se folosească cît mai mult mijloace de transport proprii.

b) **Elementele producției nete.** Acestea dețin ponderea cea mai mare (45,6%) ceea ce înseamnă că pentru reducerea lor trebuie să crească productivitatea muncii în care sens au rezultat ca necesare următoarele măsuri:

— sporirea producției pe stupină prin mărirea numărului de stupi îngrijiți de un apicultor;

— folosirea integrală a timpului de lucru al apicultorului, în perioada 1 octombrie — 15 februarie când activitatea în stupină se reduce la paza stupinei, protecția stupului contra vântului și curenților, supravegherea iernării, curățirea urdinișului de gheață și zăpadă, stimularea și supravegherea zborului de curățire. Din analizele efectuate a rezultat că în această perioadă se utilizează 60% din fondul total de timp de lucru, rămânând deci un disponibil de 40%. Aceasta înseamnă că la numărul total de apicultori și în funcție de retribuția respectivă, peste 1 mil. lei reprezintă tocmai contravaloarea timpului nefolosit de apicultori. Pentru înlăturarea acestui neajuns a rezultat că fiecare inspectorat trebuie să ia măsuri, ca în funcție de condițiile locale, să folosească intensiv timpul de lucru al apicultorului în această perioadă. Astfel, în perioada 1 octombrie-15 februarie, apicultorii trebuie atrași în alte activități cum ar fi: recoltatul răchitei, confecționarea stupilor, recoltatul semințelor, confecționări diverse, fasonat araci etc., iar pentru apicultorii care sînt cu stupina în locuri mai izolate se pot stabili unele lucrări ce se pot executa la domiciliu; de asemenea în această perioadă este indicat să se planifice concediile de odihnă ale apicultorilor.

c) **Cheltuielile indirecte.** Din analiza efectuată a rezultat că această categorie de cheltuieli reprezintă o pondere destul de ridicată (11,1%), fapt ce reclamă a se acționa prin diverse mijloace pentru reducerea lor în vederea rentabilizării activității de apicultură.

3.4.3. Activitatea de fructe de pădure și ciuperci comestibile

Din analiza efectuată a rezultat că în timp ce veniturile realizate din această activitate reprezintă 17,5% din veniturile rezultate din întreaga activitate silvică, cheltuielile efectuate pentru această activitate au reprezentat doar 16% din total.

Sub aspectul structurii cheltuielilor la aceste activități, comparativ cu celelalte activități au rezultat următoarele:

a) **Cheltuielile materiale.** În cadrul acestei categorii, ponderea cea mai mare o au cheltuielile cu materiile prime și materialele de bază (aici sînt incluse și cheltuielile cu achiziționarea fructelor și ciupercilor).

b) **Elementele producției nete.** Ele au o pondere mai scăzută decît la celelalte activități. Ponderea retribuțiilor care indică gradul de prelucrare al produselor este mai mică în cadrul acestor produse. Față de cele prezentate anterior, rezultă că aceste activități sînt mai mult recoltatoare de produse și că ele înglobază un grad mai mic de prelucrare, ori se știe că sporirea valorii produselor presupune ridicarea gradului de prelucrare și diversificare.

În legătură cu gradul de participare a acestor produse la realizarea producției nete se menționează faptul că în cadrul structurii cheltuielilor, se in-

clud în categoria cheltuielilor materiale și poziția „achiziții“ cu o pondere importantă, care de fapt este tot un consum de forță de muncă care, după aprecierea noastră, reprezintă un element al producției nete.

c) **Cheltuielile indirecte.** În cadrul activității de fructe de pădure și ciuperci comestibile, această categorie de cheltuieli are o pondere variabilă determinată de gradul de prelucrare al produselor.

3.4.4. Activitatea de confecționat araci

a) **Cheltuielile materiale.** La activitatea de confecționat araci, a rezultat că în totalul cheltuielilor, ponderea categoriei cheltuieli materiale reprezintă 11,7%.

b) **Elementele producției nete.** Elementele care compun valoarea producției nete reprezintă cel mai ridicat procent 79,3. Datorită volumului mare al cheltuielilor cu munca vie, precum și a volumului beneficiului rezultat, aceste produse au o participare mare la producția netă a întreprinderilor silvice.

c) **Cheltuielile indirecte.** Această categorie de cheltuieli deține o pondere mijlocie apropiată de celelalte activități de produse accesorii analizată.

3.4.5. Împletiturile din nuiele

La această activitate volumul producției marfă s-a dublat în anul 1978, față de anul 1976 și ca urmare și cheltuielile de producție au înregistrat o creștere, fără să depășească însă veniturile realizate.

Pe categorii de cheltuieli, situația în cadrul acestei activități se prezintă astfel:

— Cheltuielile materiale au reprezentat în medie 28,9% din totalul cheltuielilor, în timp ce în cadrul elementelor producției nete, cheltuielile cu manopera au reprezentat 60,5% din totalul cheltuielilor, iar cheltuielile indirecte 10,6%.

4. CONCLUZII

Activitatea de produse accesorii ale pădurii este foarte complexă și diversificată și ca urmare producția se realizează printr-o varietate de tehnologii specifice fiecărui produs.

1. Ca urmare a acestei situații diferențierea din punctul de vedere al cheltuielilor de muncă vie și materializată se face nu numai pe produse, dar și în cadrul aceluiași produs, la aceasta contribuind în primul rând condițiile naturale și economice diverse în care își desfășoară activitatea fiecare unitate producătoare.

Influența pozitivă sau negativă a factorilor naturali s-a concretizat ca atare în oscilațiile rezultatelor obținute de la un an la altul, pe când cei tehnico-economici au avut în permanent o tendință de scădere. Cu toate acestea au fost și factori tehnico-economici care au influențat negativ rezultatele economice ale unităților, ca de exemplu:

— nerespectarea unor tehnologii, care a dus la realizarea de producții scăzute;

— îmbunătățirea tehnologiilor din alte activități silvice, care a dus la realizarea unor recolte mai scăzute la produsele accesorii, ca de exemplu introducerea unor tehnologii de regenerare pe parchete mici și restrângerea tăierilor rase, scurtarea perioadei de regenerare etc.;

— creșterea unor prețuri la: materiile prime, combustibil, energie, precum și a tarifelor de transport, ceea ce a dus la sporirea cheltuielilor la produsele care au necesitat astfel de consumuri sau cheltuieli;

— majorarea retribuțiilor a condus la creșterea cheltuielilor la produsele și unitățile la care s-a realizat un nivel scăzut al productivității muncii, efect resimțit mai ales la activitățile cu un consum mare de forță de muncă (produsele apicole, împletiturile de nuiele și altele).

2. În totalul valorii producției silvice, activitățile de produse accesorii au deținut în medie o pondere de aproximativ 40% având însă amplitudine ce a variat între 22% și 73%, ceea ce a evidențiat influența activității de produse accesorii asupra întregii activități silvice.

3. Luată ca un tot, activitatea de produse accesorii este o activitate rentabilă care contribuie la creșterea eficienței economice în silvicultură. Dintre aceste produse nivelul cel mai ridicat de rentabilitate l-au avut fructele de pădure, urmate de aracii de vie și legume, împletiturile și ciupercile comestibile.

4. Dintre produsele studiate, ponderea cea mai mare în exportul total l-au avut, în ordine descrescătoare: fructele de pădure, ciupercile comestibile, mierea de albine și împletiturile, iar cursul de revenire cel mai bun l-au înregistrat următoarele produse: ciupercile comestibile, uscate și în saramură, fructele de pădure (proaspete, pulpe, sucuri), împletiturile și mierea de albine.

5. Din analiza efectuată au rezultat următoarele recomandări și măsuri care să contribuie la sporirea rentabilității activității de produse accesorii:

a) îmbunătățirea unor prețuri de livrare la unele produse;

b) îmbogățirea sortimentelor de produse din fructe destinate atât consumului intern cât și exportului;

c) revizuirea și ameliorarea tehnologiilor de producție și recoltare în funcție de condițiile locale în vederea reducerii cheltuielilor și sporirii producției;

d) creșterea productivității muncii în activitățile de produse accesorii prin:

— ridicarea calificării personalului (instruirea apicultorilor și a recoltatorilor de fructe, ciuperci și nuiele de răchită);

— sporirea gamei de unelte și mecanisme care să permită înlocuirea forței de muncă sau creșterea forței productive;

— ocuparea integrală a forței de muncă a apicultorilor pe timpul iernii (lunile octombrie — februarie);

e) reducerea cheltuielilor de producție prin:

— revizuirea unor consumuri specifice;

— utilizarea unor materii și materiale mai ieftine;

— optimizarea transporturilor sau utilizarea mijloacelor de transport proprii;

— reducerea cheltuielilor de amortizare, prin folosirea intensivă a mijloacelor fixe;

f) îmbunătățirea evidențelor financiar-contabile pentru cunoașterea precisă a momentului, locului și cauzelor producerii cheltuielilor. Dată fiind com-

plexitatea și diversitatea evidențelor economico-financiare privind activitatea de produse accesorii, se consideră oportună trecerea într-un timp cât mai scurt la elaborarea subsistemului informatic al acestei activități.

BIBLIOGRAFIE

1. Ceaușescu Nicolae, 1976 — Cuvîntare la Plenara Comitetului Central al P.C.R. din 2—3 noiembrie. Editura politică pag. 26.
2. Adam Gh., Iorga P., 1968 — Călăuza recoltatorului de fructe de pădure. Editura Agrosilvică, București.
3. Noja N., 1975 — Proiect privind propunerea de îmbunătățire a valorificării superioare a fructelor de pădure pentru intern și export din raza I.S.J. Bihor. Academia Ștefan Gheorghiu: CEPECA Manuscris.
4. Paligora I., 1979 — Valoarea producției nete în silvicultură. Centrul de Perfecționare Profesională — Bușteni — Manuscris.
5. Ribacu E., 1978 — Metode de îmbunătățire a eficienței economice în activitatea de apicultură la ocolul silvic Gîrcina. Centrul de Perfecționare—Bușteni, — Manuscris.
6. * * * 1978 — Program special de conservarea și dezvoltarea fondului forestier în perioada 1981—1985. M.E.F.M.C. Manuscris.

RESEARCH ON DETERMINATION AND ANALYSIS OF THE ECONOMIC EFFICIENCY OF THE ACTIVITY OF FOREST AUXILIARY PRODUCTS

Summary

The research has considered the following main items:

- the output of auxiliary products (inventory of the products manufactured within the period 1976—1978 by the country forest supervision offices);
- the economic efficiency of the products;
- the ways and the county forest supervision offices, as production units, manage to display (or not) a profitable activity;
- the precise positionning of each product within the whole activity, as well as the scale of contribution of a given product to the general profit. A detailed survey has been performed upon a range of six different activities within ten county forest supervision offices. Besides the two activities shown above, the survey included the structure of the expenses, the distribution of the secondary expenses, the efficiency of the export of the given products, as well as the contribution to the net income of the forest economy.

The usefulness of this research is such that, considering the efficiency of the given products on both domestic and foreign markets, it offers new criteria for the choice of actually profitable products.

UNTERSUCHUNGEN ZUR BESTIMMUNG UND ANALYSIERUNG DES WIRTSCHAFTLICHEN NUTZENS DER WALD-NEBENPRODUKTE

Zusammenfassung

Die studierten Aspekte waren die folgenden:

- die Studie über die Wirkung der Wald-Nebenprodukte, mittels Inventur aller erzielten Produkte in der Zeit von 1976 bis 1978, seitens der Kreis-Forstinspektorate;

- die Analyse des wirtschaftlichen Wirkungsgrades der Nebenprodukte;
- die Art und Weise die Kreis-Forstinspektorate, als materielle Güter produzierende Einheiten, in ihrer Tätigkeit wirkungsvolle Effekte erzielen können, die die Belastung decken, bzw. wie die Tätigkeit wirkungsvoll sein kann oder nicht;
- die genaue Kennung der im Rahmen der Tätigkeit eingenommene Stelle, jedes Produkt, und der Anteil dieses Produktes beim Gesamtertrag. In Abhängigkeit von der eingenommenen Stelle und deren Bedeutung, wurden Untersuchungen bei einer Zahl von 6 Tätigkeiten aus 10 Forstinspektorate durchgeführt. Dazu wurden auch die Struktur des Aufwandes, die Verteilungsart des unmittelbaren Aufwandes, die Rentabilität dieser Produkte beim Export und der Anteil dieser Produkte beim Netto-Ertrag des Waldes analysiert.

Die Untersuchungsergebnisse sind nützlich, da sie je nach Rentabilitätsniveau der Nebenprodukte, sowohl im Innen- als auch im Aussenhandel eine Orientierung der Tätigkeit zur Realisierung dieser Produkte, dessen Rentabilität gesichert ist, möglich macht, und nebenbei in aktiver Art bei der Realisierung des Gewinns und der Netto-Produktion des Departaments Forstwirtschaft beiträgt.